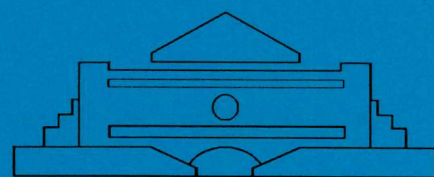

S
U
M
M
A
R
I
A

I
U
R
I
D
I
C
A

S
U
M
M
A
R
I
A

I
U
R
I
D
I
C
A

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

PARLAMENDIINFO KESKUS

1/2007

Valik ülevaateid
välisajakirjanduses
ilmunud artiklitest.
Uued raamatud Eesti
Rahvusraamatukogus

[Http://www.nlib.ee/2918](http://www.nlib.ee/2918)

SUMMARIA IURIDICA 1/2007

EUROOPA ÜHENDUSE ÕIGUSE MÕJUST ROOTSILE PROPORTSIONAALSUSE PRINTSIIBI NÄITEL	3
Xavier Grousot Proportionality in Sweden: the influence of European law	
NAISKVOODIST JA VÕRDSUSE PRINTSIIBIST PRANTSUSE PÕHISEADUSKOHTU PRAKTIKAS	4
Olivier Joop Die “Frauenquote” in der französischen Verfassungsrechtsprechung	
RAHVUSVAHELISTE ETTEVÕTETE EETIKAKOODEKSID JA SAKSA TÖÖÕIGUS	5
Uwe Meyer Ethikrichtlinien internationaler Unternehmen und deutsches Arbeitsrecht	
STREIGIÕIGUSEST BALTI RIIKIDES	6
Daiva Petrylaite ; Charles Woolfson “Missing in action”: the right to strike in the Baltic new member states - an absent EU competence	
MAKSUDE KOOSKÕLASTAMISEST EUROOPA LIIDUS	7
Lucia Hrehorovska Tax harmonization in the European Union	
ETTEPANEKUTE ELEKTROONILISEST ESITAMISEST ÕIGUSLOOMES	8
Stuart Minor Benjamin Evaluating e-rulemaking: public participation and political institutions	
RIIKIDEÜLESEST TERVISHOIUST EUROOPA LIIDUS	9
Anthony Dawes Bonjour herr doctor: national healthcare systems, the internal market and cross-border medical care within the European Union	
VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES	10
UUED ÕIGUSRAAMATUD EESTI RAHVUSRAAMATUKOGUS	21
Jaanuvar – märts 2007	

Summaria Iuridica võrguväljaanne: www.nlib.ee/2918

Kirjandusnimestikud koostanud Kristiina Puura ja Maia Ruttu, ülevaated kirjutanud Tiia Melts, Maria Palts, Margit Parts ning Kristiina Puura

Väljaande koostanud Kristiina Puura, keeleliselt toimetanud Gerli Eero

Ettepanekud ja kommentaarid: kpuura@nlib.ee

EUROOPA ÜHENDUSE ÕIGUSE MÕJUST ROOTSILE PROPORTSIONAALSUSE PRINTSIIBI NÄITEL

Xavier Grousot

Proportionality in Sweden: the influence of European law

Nordic Journal of International Law (2006) no. 3/4, p. 451-472.

Proportsionaalsuse põhimõte on keerukas mõiste, millest tulenevad paljud teised Euroopa Ühenduse õiguse ja Euroopa inimõiguste konventsiooni (ECHR) üldpõhimõtted. Artikli eesmärgiks on analüüsida Euroopa Ühenduse õiguse ja ECHRi mõju Rootsi avalikule õigusele aastatel 1996-2006 proportsionaalsuse printsiibi kontekstis. Täpsemalt on vaatluse all pretsedendiõigus, mille kodifitseerimist erinevates valdkondades vaadeldakse. Artiklis näidatakse, et proportsionaalsuse põhimõte võib mõjutada ka siseriiklikku õigust. Teema käsitus on jaotatud kolmeks osaks.

Esimeses osas keskendutakse proportsionaalsuse mõiste selgitamisele. Leitakse, et proportsionaalsuse põhimõtted kehtisid Rootsi õiguskorras juba enne liitumist ELiga ja ühinemist ECHRiga aastal 1995, kuid mitte samatähenduslikuna. Eeskätt puudutab see proportsionaalsuse põhimõtte kolme mõõdet: sobivus (*suitability*), tarvilikkus (*necessity*) ning proportsionaalsus otseses mõttes (*proportionality in stricto sensu*). Nendele vastavust tuleks proportsionaalsuse põhimõtte rakendamisel kontrollida. Kuna siseriiklikult tuleb liikmesriikidel Ühenduse üldpõhimõtteid respektoida, siis teema sissejuhatamiseks vaadeldakse lähemalt Rootsi kohtute kolme eelotsust, kus õiguse tõlgendamisel on osalenud Euroopa Kohus. Nendest nähtub, et proportsionaalsus võib ilmuda nii kirjalikul kui kirjutamata kujul ning sel võib olla erinevaid vorme, nt mittediskrimineerimise või põhiõiguste arvestamise nõue. Proportsionaalsuse põhimõtte respektoidmise ja selle praktikas rakendamise kaudu mõjutavadki Ühenduse õiguse ja ECHRi üldpõhimõtted siseriiklikku õigust.

Teises osas vaadeldakse proportsionaalsuse põhimõtte mõju detailsemalt. Näitlikustamiseks analüüsitakse Rootsi avaliku õiguse seisukohast üht väga olulist kaasust, mis puudutab eraõigusliku tuumaelektrijaama *Barsebäck* sulgemist tulenevalt poliitilistest otsustest ja avalikust huvist. Kuigi selles ilmnevad ka muud EÜ õiguse põhimõtted, keskendutakse siinkohal ainult proportsionaalsusele, selle tõlgendamisele, paindlikule rakendamisele seoses põhiõigustega jne.

Kolmandas osas analüüsitakse proportsionaalsuse edaspidist järkjärgulist rakendamist Rootsi pretsedendiõiguses ja õigusaktides. Eriti rõhutatakse seejuures ECHRi osatähtsust. Vastavatele kohtuasjadele viidates jõutakse tõdemuseni, et proportsionaalsuse põhimõtte läbimurre Rootsi siseriiklikus õiguses ei toimunud mitte läbi EÜ üldiste põhimõtete, vaid ECHRi kasutamise kaudu. Lisaks pretsedendiõigusele on proportsionaalsuse põhimõtte inkorporeeritud ka õigusaktidesse. See ilmneb nii keskkonna-, ehitus- ja planeerimisseadustes kui ka teistes valdkondades nagu haldusaktid ja maksuõigus.

Kokkuvõtteks on proportsionaalsusel olnud Rootsi avaliku õiguse arengus viimastel aastatel oluline roll. Tulenevalt huvide tasakaalustamise vajadusest on proportsionaalsuse põhimõtte arvestamine suurendanud kodanike õiguslikku kaitset, muutnud kohtuasjade läbivaatamise traditsioone ning aidanud kaasa poliitiliste otsuste õiguslikule tõlgendamisele. Kohtuasjade menetlemise proportsionaalsuse põhimõttele vastavuse kontrollimine on viinud nende läbivaatamise kõrgemale tasemele ja suurendanud kohtute võimu. Seega on proportsionaalsuse põhimõtte mõju saanud tänaseks ilmseks nii EÜs kui Rootsi siseriiklikus õiguses.

Refereerinud Kristiina Puura

NAISKVOODIST JA VÕRDSUSE PRINTSIIBIST PRANTSUSE PÕHISEADUSKOHTU PRAKTIKAS

Olivier Joop

Die "Frauenquote" in der französischen Verfassungsrechtsprechung

Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2006) nr. 66, S. 949-966.

Mõnikord suudab kohus oma otsustega anda mõnele küsimusele palju põhjalikuma vastuse, kui temalt tegelikult sooviti. Sellise kogemuse võrra said rikkamaks Rahvuskogu 131 liiget, pöördudes Konstitutsiooninõukogu (*Conseil constitutionnel*) poole naiste ja meeste palkade võrdsuse seaduse asjus. Päringu eesmärgiks oli välja selgitada seaduse kahe paragrahvi võimalik vastuolu põhiseadusega, kuna kõnealused regulatsioonid olid nende arvates vastu võetud põhiseadusest tulenevat seaduste menetlemise korda arvestamata. Kui Konstitutsiooninõukogu 16. märtsil 2006 oma otsuse langetas, kuulutas ta lisaks neile kahele paragrahvile veel sama seaduse üheksa paragrahvi põhiseadusele mittevastavaks. Nõukogu andis vastuse seaduste menetlemise küsimustele ning konkretiseeris samaaegselt võrdsuse nõudega seotud kohtupraktikat. Täpsustati, kuidas kohtunikud väärtustavad ja hindavad seadusandja püüdlusi sugude võrdse kohtlemise paremaks tagamiseks põhiseaduslikkuse aspektist, sest võrdsuse printsiip on Prantsuse põhiseaduses väga olulisel kohal.

Konstitutsiooninõukogu põhiülesannete hulka kuulub lisaks valimiste läbiviimise õigsuse kontrollile ka normikontroll, mille menetluskäigust antakse artiklis põhjalik ülevaade ning selgitatakse asjaolusid, mis võimaldavad nõukogul lisaks küsitule ka teiste sama temaga seotud regulatsioonide kohta seisukohti võtta. 2006. aasta 16. märtsi otsus on kohtupraktikas oluline, kuna nõukogu on väljendanud oma vastuseisu soost tulenevate kvootide kehtestamisele.

Erimeelsused seadusandja ja Konstitutsiooninõukogu vahel kvootide kehtestamise küsimustes said alguse 1982. aastal kohalike omavalitsuste valimise seaduse muutmisega. Teatud vaheetapiks lahenduste otsimisel võib pidada põhiseaduse muutmist 1999. aastal.

Juba 1979. aastal tehti valitsuse tasandil ettepanek, et kohalike omavalitsuste valimistel peaks üle 2500 elanikuga piirkondades olema valimisnimekirjades 20% naisi. Vastav seaduseelnõu kiideti Rahvuskogus heaks, kuid seda ei suudetud enne Senati valimisi menetleda ja uus koosseis jättis eelnõu kõrvale. 1982. aasta reformide käigus sisseviidud seaduseparanduses ei nimetatud otsesõnu naiskvooti ehk siis seda, et 25% kandidaatidest valimisnimekirjades peavad olema naised, vaid sätestati, et üle 75% kandidaatidest ei tohi olla sama soo esindajad. Artiklis tuuakse välja Konstitutsiooninõukogu kaalutlused ja põhjendused selle sätte põhiseadusega vastuolus olevaks kuulutamise kohta. Seega luhtus seadusandja esimene katse naiste osalust poliitikas seaduse abil suurendada. Soospetsiifiliselt põhjendatud kvootide kehtestamise probleem ei kaotanud aga aktuaalsust. Arutlused, ettepanekud ja Konstitutsiooninõukogu otsused viisid 1999. aastal põhiseaduse ja 2000. aastal valimisseaduse muutmiseni, toetati naiste ja meeste võrdsust valimismandaatide saamisel. Autor analüüsib põhjalikult nende otsuste tagajärgi ja vastavat kohtupraktikat, mis tulenesid põhiseaduse muutmisest. Ta tõdeb, et Konstitutsiooninõukogu on soospetsiifiliste kvootide küsimuses eriliselt valvas ning on rakendanud ranget ja järjekindlat praktikat.

Erilise tähelepanu alla on võetud Konstitutsiooninõukogu 2006. aasta 16. märtsi otsus, mille ajendiks oli 23. veebr. 2006 vastu võetud naiste ja meeste palkade võrdsuse seadus. Selle seaduse vastuvõtmine tõi kaasa muudatusi ja täiendavaid regulatsioone, nt äriseadustikus ettevõtete juhatuse ja järelevalvenõukogu moodustamisega seoses, mille puhul tuleb järgida meeste ja naiste võrdset esindatust; tööseadustikus, mis puudutab töötajate esindajate valimist ettevõtte komisjonidesse. Seadusandja püüdis kehtestada soolist võrdsust jõuliselt peaaegu kõikides ettevõtluses ja avalikus teenistuses toimivates esindustes (nõukogud, komisjonid). Siduvad eeskirjad, mis tõstavad soo olulisimaks kriteeriumiks, said Konstitutsiooninõukogu poolt kriitilise hinnangu osaliseks.

Kuigi Konstitutsiooninõukogu otsuste juurde ei kuulu põhjalik argumentatsioon, on autor nõukogu liikmete lühikestele põhjendustele tuginedes võtnud kokku nõukogu hinnangu iga paragrahvi kohta ning lõppotsuse, mis artiklis ka sõna-sõnalt välja tuuakse.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et artiklis käsitletud kvoodiregulatsiooni juhtumid puudutavad nn positiivset diskrimineerimist (*affirmative action*). Need olid soospetsiifiliselt põhjendatud ning tulenesid vajadusest reguleerida teatud valdkondi, nt kõigi kodanike võrdsust olla valitud poliitilistele (1982. ja 1999. a. otsused) või avalikele ametikohtadele (19. juuni 2001. a. ja 12. jaanuari 2002. a. otsused). Kuna tegemist oli võrdsuse printsiibi rakendamise, pidi Konstitutsiooninõukogu neile hinnangu andma, lõpptulemusena tunnistati need otsused kehtetuks.

Kehtivas kohtupraktikas lähtub Konstitutsiooninõukogu põhimõttest, et seadusandjal tuleb erinevaid situatsioone ka erinevalt analüüsida ja reguleerida. Kõrvalekaldumine võrdsuse printsiibist on teatud üldist huvi arvestavatel juhtudel aktsepteeritav. Nt geograafilist faktorit silmas pidades võib seadusandja soodustada mahajäänud regioonide arengut maksusoodustuste kehtestamise abil ning sotsiaalse ebavõrdsuse vältimiseks võib muuta kõrgharidusse vastuvõtu tingimusi, et võimaldada kõrghariduse omandamist ka sotsiaalselt vähekindlustatutele. Siiski on Prantsusmaal põhiseaduse traditsioone järgides võrdsuse nõue eriti tähtsal kohal ning ebavõrdne kohtlemine seaduste kaudu võimalik vaid väga kitsastes piirides. Olemasoleva ja tunnetatava ebavõrdsuse kõrvaldamine on poliitiline ülesanne, kuid teostatav vaid põhiseaduse raamides ning igasuguste siduvate kvootide kehtestamine kõigutab Prantsuse õigusriigi aluseid, mis tuli selgelt välja ka Konstitutsiooninõukogu 2006. aasta 16. märtsi otsusest.

Refereerinud Tiia Melts

RAHVUSVAHELISTE ETTEVÕTETE EETIKAKOODEKSID JA SAKSA TÖÖÕIGUS

Uwe Meyer

**Ethikrichtlinien internationaler Unternehmen und deutsches Arbeitsrecht
Neue Juristische Wochenschrift (2006) nr. 50, S. 3605-3609.**

Rahvusvahelistes ettevõtetes on kombeks esitada oma töötajatele käitumisnõudeid, nimetatagu neid siis käitumismudeliks, eetikakoodeksiks või käitumisjuhisteks, mis kehtivad kontserni sees ning peaksid olema ühtsed sõltumata filiaali asukohast. Praktika näitab, et reeglite kehtestamisel tuleb arvestada ka vastava riigi õigusnormidega, mida tundmata ei ole võimalik vältida vastuolusid ja konflikte töösuhetes. Artiklis vaadeldakse eetikareegleid rahvusvahelistes ettevõtetes, uuritakse nende tausta ja sisu ning püütakse välja tuua tööõigusest tulenevaid eeldusi mõjusate käitumisnõuete kehtestamiseks Saksamaal.

Töötajate käitumist puudutavates tööõiguslikes regulatsioonides ei ole sisuliselt midagi uut. Palju on arutletud ja vaieldud järgmistel teemadel: kas eetikakoodeks peaks olema töölepingu osa, kas käitumisjuhised mõjutavad ettevõttepoolseid läbirääkimisi, kas lõpetada töösuhe eetikakoodeksi vastu eksinud töötajaga. Uuema aja märgiks võib aga pidada rahvusvahelise kontserni sees kehtestatud käitumisnõudeid, mis peaksid sobima kõikidele erinevas kultuuri- ja õigusruumis asuvatele tüarettevõtetele.

Saksamaa jaoks on uudne eriti ameerika kontsernide soov suruda töötajatele peale nende isikuõigustesse ja erasfääri tungivaid reegleid. Kindlasti võib vastavaid näiteid leida ka saksa päritolu ettevõtetest, kuid õiguslikust aspektist lähtuvalt pole need probleemid avalikkuse ette jõudnud. Küll on saksa tööõiguses ja kohtupraktikas käsitletud juhtumeid töötaja võimaluste kohta rakendada töösuhetes oma eetilisi põhimõtteid, isegi kui need satuvad vastuollu tööandja tahtega.

Diskussioonides eetiliste käitumisnõuete üle on selgunud olulised erinevused Saksamaa ja Ameerika Ühendriikide vahel. Seega ei saa me ühtse rahvusvahelise eetikakoodeksi

rakendamise puhul rääkida ainult töandja eetilise motiveeritusest või organisatoorsest kaalutlustest, vaid peame vaatlema ka riikide õiguskeskkonda.

Artiklis keskendutakse kahele aspektile: kõigepealt eetiliste juhiste sisule ning seejärel ühtsete käitumisnõuete rakendatavusele tööõiguse seisukohalt.

Kuigi motivatsioon kontsernisestest käitumisjuhiste kehtestamiseks võib olla erinev, on juhiste puhul täheldatav põhimõtteline jagunemine: seaduses ettenähtud nõuded ja vabatahtlikud reeglid.

Majandushaldusõiguses on mõnedel erialadel ja valdkondadel olemas kutseõiguslikud regulatsioonid, millega on käitumisnõuded juba kindlaks määratud, Saksamaal nt krediidasutused, audiitorid ja advokaadid; uus võrdse kohtlemise seadus keelab diskrimineerimise ettevõtetes. Ameerika Ühendriikide õiguskorralduses peavad New Yorgi Börsil noteeritud ettevõtteid koos oma tütaretevõtetega alluma kindlatele reeglitele (*Codes of business conduct and ethics*), mis mõjutavad ka teistes riikides paiknevaid filiaale. Seadusega reguleeritud nõuete hulka kuuluvad näiteks vaikumiskohustus, kõrvaltegevuste lubatavus, kingituste vastuvõtmine. Vabatahtlike juhiste puhul võivad kontsernil olla küll olemas rahvusvahelised juhised, kuid ettevõttele jäetakse kasvõi osaliseltki vabad käed nende rakendamisel, seda nt imagokujundamise, töötingimuste ühtlustamise või töötajate väärtushinnangute kujundamise püüete osas. Sellesse juhiste gruppi loetakse nt töandja loata ajakirjanikega suhtlemise keeld, üldine käitumine töökohal, nn flirtimiskeeld töösuhetes jm.

Kuigi rahvusvaheliste ettevõtete-siseste käitumisnõuete kehtestamisel tuleks järgida tütaretevõtte või filiaali asukohamaa siseriiklikku õigust, peaks ikkagi kokku leppima, millist õigust rakendatakse, samuti selles, missugused tööõigusest tulenevad reeglid saavad siduvateks ja milliste sisuliste piirangutega tuleb paratamatult arvestada. Autor toob eraldi välja Saksa tööõigusest tulenevad võimalused siduvate käitumisnõuete rakendamiseks.

Kokkuvõtteks tõdetakse, et majanduse globaliseerumise ja majandusregulatsioonide rahvusvahelise ühtlustamise tingimustes suureneb vajadus ka töötajatele ühtsete käitumisjuhiste kehtestamiseks ning see teema ei kaota oma aktuaalsust, kuna liiga palju on küsimusi, millele pole Saksa tööõiguses siiani vastust leitud.

Refereerinud Tiia Melts

STREIGIÕIGUSEST BALTI RIIKIDES

Daiva Petrylaite ; Charles Woolfson

“Missing in action”: the right to strike in the Baltic new member states - an absent EU competence

The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations (2006) no. 4, p. 439-467.

Artiklis vaadeldakse streigiõiguse reguleerimist Euroopa Liidu (EL) liikmesriikides Eestis, Lätis ja Leedus, valdkonda, millesse EL ei sekku. Kollektiivlääbirääkimiste teisenemine postkommunistlikest demokraatlikeks on põhjustanud ühiskonnas pingeid ning äri- ja poliitiline eliit tunnetab vajadust töörahu hoidmist siseriiklikult korraldada.

Streigiõiguse reeglistiku loomine kuulub riikide valitsuste pädevusse ning ELi kollektiivne tööõigus seda valdkonda ei reguleeri. Artiklis uuritakse, kuidas see on mõjutanud Balti riike, kus siseriiklikud õigusaktid on suures osas juba ELi õigusega kooskõlastatud. Enamasti on streigi korraldamise õigust piiratud. Kui Läti ja Leedu uued tööseadused võeti vastu alles hiljuti, siis Eesti seadusi muudeti järkjärgult. Nenditakse, et selline taktika õõnestab ametiühingute mõjuvõimu, eriti avalikus sektoris.

Kuna ELis on vastav teema reguleerimata, siis viidatakse Euroopa sotsiaalhartaale ning streigiõiguse käsitlemisele Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioonides. Streigiõiguse piiramine sõltub valdkonnast, nt on see põhjendatud ühiskondlikult (eluliselt)

oluliste teenuste puhul nagu tervishoid ning mittevajalik vähemoluliste teenuste (nt panganduse) puhul. Lisaks võivad piirangud kõne alla tulla, kui on tegemist streigi kestuse reguleerimisega, solidaarsusstreikidega või streigiks vajaliku kvoorumi määramisega. Artiklis näidatakse võrdlevalt, kuidas neid aspekte on reguleeritud nimetatud kolmes ELi liikmesriigis. Analüüs hõlmab ka empiirilisi andmeid.

Üldiselt kujutab streik endast äärmist abinõud, seetõttu on tööseisakute õiguspärase korraldamine küllaltki tülikas ja aeganõudev. Seadustega kehtestatud piirangud vaadeldavates riikides on suhteliselt sarnased. Leedus on võrreldes teistega laiendatud ühiskondlikult oluliste teenuste ringi (nt raudtee, ühistransport). Läti streigiõiguse sätteid on iseloomustatud kui kõige töötajavaenulikumaid, nt ametiühingute loomiseks nõutakse mõttetult suurt töötajate hulka. Samas on Lätis Leedu ja Eestiga võrreldes kõige suurem arv ametiühinguid (ELi teiste riikidega võrreldes on antud näitaja Balti riikides madalaim). Lepituslääbirääkimiste suure osatähtsuse tõttu on realselt kõige vähem streike toimunud Eestis, see on aga viinud ametiühingute maine töötajate hulgas madalale. Kuigi sama nähtus ilmneb ka teistes Balti riikides, on Eesti puhul peetud ametiühingute võimu piiritlemisele negatiivselt mõjunud nähtuseks streigi väljakuulutamiseks vajaliku kvoorumi sätestamise puudumist erinevalt teiste Balti riikide seadusandlusest.

Kokkuvõtteks ilmneb, et streigid iseenesest on poliitikute jaoks vähem prioriteetsed kui nende korraldamise õiguslik piiramine. See on vastuolus rahvusvaheliste organisatsioonide õigusaktides taotletava sotsiaalse õiglusega. Kuna antud paradoks tundub pigem näilise kui tõelise, pole EL oma tahet väljendanud, jättes streigiõiguse reguleerimise siseriiklikule tasandile. Lõpuks järeldatakse, et postkommunistlikes ühiskondades on töötülide õiguslik reguleerimine töötajate õiguste efektiivse kaitse näitaja, mis rahvusvahelisel tasandil toob kaasa dilemma, kas töötajate põhiõiguste kaitsel peaks olema lisaks moraalsele ka õiguslik alus.

Refereerinud Kristiina Puura

MAKSUDE KOOSKÕLASTAMISEST EUROOPA LIIDUS

Lucia Hrehorovska

Tax harmonization in the European Union

Intertax : International Tax Review (2006) no. 3, p. 158-166.

Artiklis selgitatakse maksude kooskõlastamise õiguslikku alust Euroopa Liidus (EL) nii kaudsete kui otseste maksude osas. Seejuures kirjeldatakse ELi aluslepingutest tulenevaid võimalusi direktiivide koostamiseks ning ELi institutsioonide osalust selles protsessis.

Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 95 lõikest 2 on välja jäetud riikide rahandust reguleerivad õigusnormid, küll aga on artikli alusel vastu võetud mõned administratiivse iseloomuga maksumeedmed. Kinnitatakse ELi Nõukogu volitusi võtta vastu meetmeid haldusnormide ühtlustamiseks, mille eesmärk on siseturu loomine ja selle toimimine. Seda saab rakendada vaid kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklite 14 ja 251 sätetega. Artiklid 94 (milles ei mainita otseseid ega kaudseid makse) ja 93 (mis puudutab aktsiise, käibemaksu ja teisi kaudseid makse) lubavad kehtestada selliseid sätteid, mille vastuvõtmiseks on liikmesriigid nõus, peamiselt käsitlevad need kaudseid makse.

Esmase õiguse puudumise tõttu moodustavad Ühenduse õiguse otseste maksude valdkonnas direktiivid, määrused, otsused ja kohtulahendid. Nõukogu direktiivide rakendamine, Euroopa Kohtu lahendid otseste maksude valdkonnas ja õiguslikult mittesiduvate juhtnõude (*soft law*) rakendamine on tõstatanud küsimuse otseseid makse puudutava seadusandluse efektiivsusest. Kuna poliitilisel tasemel võetud kohustust, nt ettevõtluse maksustamise tegevusjuhendit ei ole piisavalt rakendatud ja kuna liikmesriikidel jääb puudu poliitilisest tahtest, siis on EÜ otseste maksude reeglite täiendamine piiratud.

Poliitilised juhtnöörid ei ole juriidiliselt siduvad, ning, olles tihti Euroopa Komisjoni või selle töögrupi töö tulemus, propageerivad need Komisjoni vaateid. Erinevalt Komisjonist on Euroopa Parlament väga harva kaasatud maksustamisküsimustesse. Vaatamata Euroopa Kohtu lahenditele, on piiriüleste takistuste eemaldamine olnud aeglane ja Euroopa Parlament ei ole viidanud liikmesriikide poliitikate konvergensile, vaid on muutnud liikmesriikide õigusakte, kui need on vastuolus EÜ asutamislepinguga.

Otseste maksude sätted esmases õiguses lihtsustaksid maksudealast koostööd, sest Ühenduse kompetents otseste maksude valdkonnas oleks piiritletud. Senikaua, kuni EÜ asutamislepingu artiklite 93-95 rakendamise osas vajatakse Komisjoni ettepanekuid, püüab Komisjon tegeleda ettevõtete maksude ühtlustamisega, muutmata sealjuures maksumäärasid. Komisjon planeerib rakendada kvalifitseeritud häälteenamust peale maksustamise ka teistes valdkondades. Kuigi Komisjoni ettepanekud tunduvad EÜ maksupoliitikat soosivat, aeglustab liikmesriikide vetoõigus ühtlustamisprotsessi.

Ühtse tulumaksubaasi puhul leitakse kompromiss, kuid käibemaksu- ja ettevõtte tulumaksumäärade muutmine on tõsine probleem.

Euroopa Ühenduse maksualgatusi kokku võttes võib öelda, et edu on saavutatud ainult käibemaksumäärade ja aktsiisimaksude ühtlustamisel seoses ühisturu loomisega ja ühendusesisese maksukontrolli kaotamisega.

Kokkuvõtteks arvab autor, et Euroopa Kohtu otsused puudutavad Euroopa õiguse tõlgendamist osas, mis on seotud siseturu toimimisega ja seetõttu ei ole kohtul võimu restruktureerida liikmesriikide otseste maksude süsteemi. Euroopa Kohtu otsuste mõju liikmesriikide maksusüsteemidele on aeglane, kuid kohtu otsused mõjutavad Komisjoni arvamust.

Refereerinud Margit Parts

ETTEPANEKUTE ELEKTROONILISEST ESITAMISEST ÕIGUSLOOMES

Stuart Minor Benjamin

Evaluating e-rulemaking: public participation and political institutions

Duke Law Journal (2006) no. 5, p. 893-941.

Viimastel aastatel on elektrooniliste suhtlusvõimaluste levik hoogustanud intellektuaalset koostööd. Haldusõiguse kontekstis on see kaasa toonud õigusloomeprotsessi avatuse suurenemise. Artiklis käsitletakse õigusloomet puudutavate ettepanekute elektroonilise esitamise võimalust, antakse hinnang vastavatele algatustele ja nende kasutamisevõimalustele. Vaatluse alla võetakse kodanike ja valitsusasutuste kõrval ka parlamendi ja kohtute rollid. Kuna autor kahtleb elektrooniliselt esitatavate ettepanekute positiivses mõjus õigusloomele, siis pöörab ta tähelepanu sellega kaasnevatele kuludele ning puudutab küsimust, kas üldse püüelda avalikkuse suurema õigusloomes osalemise poole.

Teemat käsitletakse Ameerika Ühendriikide näitel. 1990ndatel alustati arvamusalalduste kogumist elektronposti kaudu, hiljuti valmis üleriigiline dokumentide haldussüsteem, mis võimaldab lisaks ettepanekute säilitamisele ka otsingut ning teiste kommentaaride hindamist ja kaastööd vikide näol. Rohketest infotehnoloogilistest võimalustest aga tavakodanike entusiasmi ülalhoidmiseks ei piisa, kui valitsus nende seisukohti oma tegevuses ei arvesta. Siinkohal tõstabki autor esile parlamendi ja kohtute rolli.

Kommentaari esitajatele on asjade selline korraldus mugav, valitsusasutuste initsiatiivikusele mõjub see aga pärssivalt. Lisaks toob vastava tehnoloogilise keskkonna arendamine kaasa kulusid, millest saadav tulu pole tagatud. Olenemata võimalikust ettepanekute kvaliteedi ja kvantiteedi kasvust ei saa avaliku arvamuse kohta teha üldistusi, kuna Interneti kasutajaskond jääb keskmise jõukuse tasemest ülespoole. Autor jõuab järeldusele, et kodanike e-õiguse andmebaaside koostamises osalemine ministeeriumite käitumist enamasti ei muuda. Järgnevad mitmed oletused kommenteerijate poolt parlamendile

surve avaldamise ning sellest tulenevalt valitsusasutuste ettepanekute ülevaatamise kohta. Erinevalt seadusandjast reageerib ministeeriumite õigusloomele regulaarselt kohtusüsteem. Viimase kaudu saab mõne olulise kommentaari arvestamata jätmisel nõuda koguni mõne õigusakti tühistamist. Seega tuleb ministeeriumitel eraldada rohkem ressursse, et ka ideede kõrvalelükkamine saaks piisavalt argumenteeritud. Siinkohal võib kodanike suurem kaasahaaratus, avalik kasu osutada kuludest olulisemaks ning poliitikutel tuleb sellega leppida.

Artiklis antakse hinnang valitsusasutuste soovidele kaasata Interneti interaktiivne kasutamine õigusloomeprotsessi, sealjuures vastandatakse e-õigus läbirääkimistel põhineva õigusloomega ning analüüsitakse erinevaid kommunikatsioonikeskkondi (*wikipedia, slashdot*). Juhitakse tähelepanu ka senistele uurimistulemustele. Nende põhjal ei osutu tänased e-kommentaariid nõuandvamateks võrreldes varasemate paber kandjal esitatud ettepanekutega. Samas nenditakse, et põhjalikke empiirilisi andmeid valitsusasutuste otsuste mõjutamise kohta pole veel kogutud.

Üldiselt jõutakse artiklis seisukohtadeni, mis näitavad, et kodanike e-õigusloomesse kaasamisega kaasnevad kulud ei ole põhjendatud. Ometi rõhutatakse põhijäreldustes erinevate katsetuste vajalikkust, et lõpuks ikkagi jõuda kulude ja tulude tasakaalustamiseni. Rõhutatakse ka e-õiguse süsteemi teist, vähem endastmõistetavat kasu, milleks on olulise informatsiooni kogumine õigusloomeprotsessist kui sellisest. Eksperimenteerimine ei taga küll lõplikke vastuseid, kuid annab uurijatele olulist infot ja võimaldab toimuvaid protsesse hinnata. Kokkuvõtteks peetakse parimaks lahenduseks rahaliste ressursside poolest vähenõudlikke katsetusi.

Refereerinud Kristiina Puura

RIIKIDEÜLESEST TERVISHOIUST EUROOPA LIIDUS

Anthony Dawes

Bonjour herr doctor: national healthcare systems, the internal market and cross-border medical care within the European Union

Legal Issues of Economic Integration (2006) no. 33, p. 167-182.

Artiklis antakse ülevaade riikideülese tervishoiu regulatsioonist ja patsientide vabast liikumisest Euroopa Liidus (EL). Vaidlusi on tekitanud EL Nõukogu määruse 1408/71 artikkel 22, mis puudutab arstiabi andmist teises ELi liikmesriigis. Antud artiklis eristatakse patsiendi vältimatu ja plaanilise ravi saamist teise liikmesriigi territooriumil viibimise ajal.

Autor käsitlebki kohtuasju, mille puhul patsiendi elukohamaa kindlustusfirmad on keeldunud teises liikmesriigis saadud ravi hüvitamisest ning mille lahendamisel tuli rakendada nimetatud määruse artiklit 22: Kohll ja Decker ([Euroopa Kohtu lahend] C-120/95), Vanbraekel (C-368/98), Peerbooms (C-157/99) jt.

Liikmesriigid on erinevalt piiritlenud meditsiinilised näidustused ja tingimused, mille korral ravi mõnes teises riigis on lubatud ning millistel alustel toimub teenuse eest maksmine. Seetõttu (pärast kohtuasja Kohll ja Decker, mis puudutas tagasimaksete printsiibil toimivat tervishoiusüsteemi) leidsid mõned EL riigid, et kaasus ei laiene mitterahalisele ravile nagu haiglaravi ja juhtumid, kus patsient ei maksa teenuse osutajale otse. Euroopa Kohus käsitleb aga tervishoiuteenust teenusena, mille puhul saab kohaldada Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikleid 49 ja 50 (teenuste vaba liikumine). Seega ei oma tähtsust, kas teenust pakutakse haiglas või mitte, kes ja kuidas selle eest tasub.

Mõned liikmesriigid ei taha tugineda Euroopa Kohtu pretsedendiõigusele tervishoiu valdkonnas ja see teeb erinevate tervishoiusüsteemide ühtlustamise keeruliseks. Nii Prantsusmaal, Saksamaal kui ka Rootsis on sarnaste juhtumite lahendamise korral eeskujuks võetud Euroopa Kohtu lahendeid. Samas – Ühendkuningriigi kohus leidis, et Watts

kohtuasjas (C-372/04) ei saa Briti riikliku tervishoiusüsteemi (NHS) puhul Euroopa Kohtu pretsedentidele tugineda.

Niisiis on tervishoiuregulatsiooni ühtlustamine leidnud vastasseisu mitmes liikmesriigis. Lahkarvamused on tekkinud teenuste direktiivi vastuvõtmisel ja määruse 1408/71 artikli 23 (tagasimaksed) sellele lisamisel. Paljud riigid keelduvad tervishoiuteenuseid teiste teenustega samaväärseteks pidamast.

Erimeelsuste ületamiseks on Euroopa Komisjon alustanud dialoogi EL riikidega ja moodustas 1999. aastal siseturu ja tervishoiu töögrupi, kes hindas pretsedendiõiguse mõju rahvuslikele tervishoiusüsteemidele.

2004. aastal laiendati avatud koordineerimise meetodit (*open method of coordination, OMC*), et see toetaks liikmesriikide reforme ja arenguid tervishoiu vallas. OMC eesmärgiks on võimaldada liikmesriikidevahelist info ja kogemuste vahetust.

Kokkuvõttes leiab autor, et ELi liikmesriigid ei ole ühel meelel Euroopa Kohtu otsustega, mis puudutavad tervishoiuteenuste vaba liikumist ja antud vastasseisu on üsna raske muuta.

Refereerinud Maria Palts

VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES

ÕIGUSE ÜLDKÜSIMUSED

Baschiera, Marinella. Introduction to the Italian legal system. The allocation of normative powers: issue in law finding // *International Journal of Legal Information* (2006) nr. 2, lk. 279-326. Itaalia õigussüsteemist ja õigusinfost.

Kolehmainen, Esa. Tulkinnan taidosta paradoksien linssin läpi katsoen // *Lakimies* (2006) nr. 5, lk. 825-837. Õiguse tõlgendamisest Soomes ja Aulis Aarnio raamatust "Tulkinnan taito - ajatuksia oikeudesta, oikeustieteestä ja yhteiskunnasta" (2006).

Malko, A. ; Sumenkov, S. Iskljutšeniya v prave v uslovijahh reform : postanovka problemõ // *Gosudarstvo i pravo* (2006) nr. 10, lk. 5-13. Eranditest õigusnormides reformide teostamise ajal Venemaal.

Martõšin, O. Ideino-politišeskije osnovõ sovremennoi rossiiskoi gosudarstvennosti // *Gosudarstvo i pravo* (2006) nr. 10, lk. 31-37. Kaasaegse Venemaa riikluse ideelis-poliitilistest alustest.

Noack, Ulrich. Professionelle Online-Dienste für Juristen // *Neue Juristische Wochenschrift* (2006) nr. 46, lk. 3313-3317. Elektroonilistest teenustest juristidele (LEGIOS, LexisNexis).

Osipjan, B. Transformatsija prava v zakon // *Gosudarstvo i pravo* (2006) nr. 10, lk. 43-50. Õiguse muutumisest seaduseks.

Raitio, Juha. Eurooppaoikeus on kehittyvä oikeudenala // *Lakimies* (2006) nr. 5, lk. 813-817. ELi õigusest kui arenevast valdkonnast Soome õigusteaduses.

Ruger, Jennifer Prah. Toward a theory of right to health: capability and incompletely theorized agreements // *Yale Journal of Law & the Humanities* (2006) nr. 2, lk. 273-326. Õigusest tervise kaitsele.

Varga, Csaba. Theory and practice in law // *Acta Juridica Hungarica* (2006/Dec) nr. 4, lk. 351-372. Teooriast ning praktikast Ungari õiguses.

Whittaker, Simon. Precedent in English law: a view from the Citadel // *European Review of Private Law* (2006) nr. 5/6, lk. 705-745. Pretsedendist Inglismaa õigussüsteemis *Shogun Finance Ltd v Hudson* näitel.

ÕIGUSAJALUGU

Amplejeva, T. Borba s sudebnõm proizvolom tšinovnikov v Moskovskoi Rusi (XVI-XVII vv.) // Gosudarstvo i pravo (2006) nr. 10, lk. 73-81. Võitlusest ametnike omavoli vastu Venemaal XVI-XVII sajandil.

Beard, Jennifer. The confessional framework of rule of law development : how to offer salvation to willing legal subjects // Nordic Journal of International Law (2006) nr. 3-4, lk. 409-449. Õiguse arenemise reeglitest konfessionaalses raamistikus.

Björne, Lars. Yksityisoikeus ja julkisoikeus – jaon historiasta // Lakimies (2006) nr. 7-8, lk. 1093-1103. Eraõiguse ja avaliku õiguse ajaloost.

Heirbaut, Dirk ; Storme, Matthias E. The Belgian legal tradition : from a long quest for legal independence to a longing for dependence? // European Review of Private Law (2006) nr. 5/6, lk. 645-683. Belgia rahvuslikust õigussüsteemist ja selle ajaloolisest taustast.

Heun, Werner. Die Struktur des deutschen Konstitutionalismus des 19. Jh. im Verfassungsgeschichtlichen Vergleich // Der Staat (2006) nr. 3, lk. 365-382. Saksa konstitutsionalismist 19. sajandil.

Liebman, James S. Slow dancing with death: the Supreme Court and capital punishment, 1963-2006 // Columbia Law Review (2007/Jan) nr. 1, lk. 1-130. Surmanuhtlusest Ameerika Ühendriikides.

Svanström, Yvonne. Prostitution as vagrancy: Sweden 1923-1964 // Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention (2006) nr. 2, lk. 142-163. Seadusandlusest Rootsis seoses prostitutsiooni ja kodututega.

Tuori, Kaius. Hadrian's Perpetual Edict: ancient sources and modern ideals in the making of a historical tradition // The Journal of Legal History (2006/Dec) nr. 3, lk. 219-237. Rooma keisri Hadrianuse seadusest.

Wray, Helena. An ideal husband? Marriages of convenience, moral gate-keeping and immigration to the UK // European Journal of Migration and Law (2006) nr. 3-4, lk. 303-320. Abiellumisest immigreerumise eesmärgil, immigratsiooniseadustest Suurbritannias (1969-2006).

TSIVILÕIGUS

Hoffren, Mia. Vahingonkorvausvastuu sopimussuhteen häirinnästä – vertaileva katsaus // Lakimies (2006) nr. 6, lk. 990-1005. Kahju hüvitamisest lepingu rikkumise puhul Rootsi, Prantsusmaa, Saksamaa ja Suurbritannia õiguses.

Kocsis, Imola ; Olechowski, Marcin. Suretyship in German and Polish law: a comparative analysis // Review of Central and East European Law (2006) nr. 3, lk. 331-359. Käenduse regulatsioonist Saksa ning Poola seadusandluses.

Mayer, Anja. Das internationale Privatrecht im Zivilgesetzbuch der Russischen Föderation // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2006) nr. 4, lk. 829-853. Rahvusvahelisest eraõigusest Venemaa tsiviilseadustikus.

Prüm, Andre. Die Treuhand: aktuelle Entwicklung in den Civil law-Staaten Luxemburg und Libanon // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2006) nr. 4, lk. 817-828. Usalduslepingust tsiviilõiguses ja selle arengust Luksemburgi ja Liibanoni õiguses. Sisaldab väljavõtet Liibanoni vastavast seadusest.

Saenger, Ingo ; Riße, Arno. Offene Fragen zur Sozietätserstreckung beim Interessenwiderstreit // Monatsschrift für Deutsches Recht (2006) nr. 24, lk. 1385-1390. Huvide konfliktist advokaatide tegevuses Saksamaal.

Asjaõigus

Baldus, Christian. Die systematische Funktion der sogenannten Verkehrsauffassung beim Verlust des Besitzes: portugiesisches, deutsches und römisches Modell // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2006) nr. 4, lk. 766-784. Valdusest vabastamisest Portugali, Saksa ja rooma õiguse näitel.

Grišajev, S. Gosudarstvennaja registratsija veštšnõhh prav // Žurnal Rossiiskogo prava (2006) nr. 10, lk. 85-90. Asjaõiguste riiklikust registreerimisest Venemaal.

Marttila, Mikko. Keinotekoiset varallisuusjärjestelyt ja pakkotäytäntö – analyttinen suuntaus puntarissa // Lakimies (2006) nr. 5, lk. 769-788. Omandi ümberjagamise näilise korraldamisest ja sundtäitmisest. Omandiõiguse tulevikust.

Perekonnaõigus

Letova, N. Problemõ usõnovlenija : teorija i praktika // Gosudarstvo i pravo (2006) nr. 11, lk. 52-61. Lapsendamise teooriast ja praktikast Venemaal.

Võlaõigus

Davey, James. Life assurance and consensual death: law making for the rationally suicidal // The Cambridge Law Journal (2006) nr. 3, lk. 521-548. Elukindlustusest ja enesetapust.

Horst, Hans Reinold. Mietrechtliche Auswirkungen des Allgemeines Gleichbehandlungsgesetzes // Monatsschrift für Deutsches Recht (2006) nr. 22, lk. 1266-1270. Võrdse kohtlemise seaduse tähendusest üürilepingutes.

Knops, Kai-Oliver. Kombinationsfinanzierungen // Archiv für die civilistische Praxis (2006) nr. 6, lk. 867-901. Laenudest, võlgadest ja krediidiastutuste riskide jaotamisest Saksamaal.

Mortensen, Reid. Homing devices in choice of tort law : Australian, British, and Canadian approaches // International & Comparative Law Quarterly (2006/Oct) nr. 4, lk. 839-878. Lepinguvälisest kahjust Austraalia, Suurbritannia ja Kanada näitel.

Norio-Timonen, Jaana. Lainsäätaja, vakuutusvalvoja ja vakuutustuotteet // Lakimies (2006) nr. 7-8, lk. 1282-1298. Kindlustuse mõistest Soome õigusaktides ja kindlustusjärelvest.

Wiese, Volker. Der Rückgewähranspruch des Verkäufers bei aliud- und sonstig mangelhaften Lieferungen // Archiv für die civilistische Praxis (2006) nr. 6, lk. 902-945. Tagastamiskohustusest puudulike tarnete korral Saksamaal.

ÄRIÕIGUS

Bušev, Andrei ; Popondopulo, Vladimir. On striking the balance of shareholder interests during the consolidation of shares // Review of Central and East European Law (2006) nr. 3, lk. 259-290. Aktsionäride huvide tasakaalust aktsiate konsolideerimisel Venemaal.

Fleischer, Holger. Zum Privatsphäre von GmbH-Geschäftsführern und Vorstandsmitgliedern: Organpflichten, organschaftliche Zurechnung und private Umstände // Neue Juristische Wochenschrift (2006) nr. 45, lk. 3239-3244. Äriühingu juhatuse privaatsuse piiridest Saksamaal.

Kirmse, Doreen. Kein Widerspruchrecht nach § 613 a VI BGB bei gesetzlich angeordnetem Übergang des Arbeitsverhältnisses // Neue Juristische Wochenschrift (2006) nr. 46, lk. 3325-3327. Õigustest ja kohustustest ettevõtte üleminekul, Berliini ooperi loomise näitel (Gesetz über die Stiftung Oper in Berlin).

Kocher, Eva. Informationspflichten des europäischen Verbrauchervertragsrechts in der deutschen Rechtsgeschäftslehre: What you see is what you get? // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2006) nr. 4, lk. 785-806. Tarbija informeerimise kohustusest tehingute puhul.

Määttä, Kalle. Julkisyhteisöjen toiminnot kilpailunrajoituslain tulkintahaasteena // Lakimies (2006) nr. 7-8, lk. 1299-1311. Avalik-õiguslikest asutustest ja konkurentsipiirangutest.

Ohler, Christoph. Die Finanzierung des IASB durch EG-Sonderabgaben // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2006) nr. 22, lk. 679-683. Rahvusvahelistest raamatupidamisstandarditest.

Sarközy, Tamas. The Third Act on Business Associations – law conceived in the spirit of deliberate progress // Acta Juridica Hungarica (2006/Sep) nr. 3, lk. 227-248. Ungari uuest äriühinguid reguleerivast seadusest.

Teichmann, Christoph. Haftung für fehlerhafte Informationen am Kapitalmarkt // Juristische Schulung (2006) nr. 11, lk. 953-960. Ebaõige informatsiooni eest vastutamisest Saksamaa väärtpaberiturul.

INTELLEKTUAALNE OMAND

Gilliéron, Philippe. Collecting societies and digital environment // International Review of Intellectual Property and Competition Law (2006) nr. 8, lk. 939-969. Digitaalsetest õigustest Internetis, autoriõigustest, litsentsisüsteemidest, P2P fenomenist.

Marandola, Marco. The EU Copyright Directive as compared to US copyright law and its implication for libraries // International Journal of Legal Information (2006) nr. 2, lk. 246-266. ELi autoriõiguse direktiivist (2001/29) raamatukogude ja dokumentide paljundamise kontekstis, võrdlus USA autoriõigusega.

Mazeh, Yoav ; Rogers, Mark. The economic significance and extent of copyright cases : an analysis of large UK firms // Intellectual Property Quarterly (2006) nr. 4, lk. 404-420. Autoriõigust puudutavate kohtuvaidluste osatähtsusest Suurbritannia suurettevõtetes. Lisatud juhtumite loetelu.

Spindler, Gerard. Secondary copyright infringement – new perspectives in Germany and Europe // International Review of Intellectual Property and Competition Law (2006) nr. 7, lk. 788-822. Tarkvara autoriõiguse rikkumisest.

Wadlow, Christopher. The British Empire patent 1901-1923 : the "global" patent that never was // Intellectual Property Quarterly (2006) nr. 4, lk. 311-346. Patendisüsteemist ja patendiõiguse ajaloost Briti Impeeriumis.

KESKKONNAÕIGUS

Abašidze, A. ; Solntsev, A. Usilenije ekologitšeskoi otvetstvennosti v sisteme dogovora ob Antarktike (na puti k meždunarodnomu poljarnomu godu 2007-2008 gg.) // Gosudarstvo i pravo (2006) nr. 10, lk. 59-66. Keskkonnavastutuse suurendamisest Antarktika lepingu raames (seoses rahvusvahelise polaaraastaga 2007).

Clark, Bryan. Water use reform in Scotland: a critical analysis // Journal of Environmental Law (2006) nr. 3, lk. 375-406. Šotimaa veeseadusest ja EL veepoliitika direktiivist.

Egteren, Henry van ; Smith, R. Todd ; Eckert, Andrew. Environmental liability and harmonization in the presence of transboundary effects and hidden assets // European Journal of Law and Economics (2006/Sep) nr. 2, lk. 143-163. Keskkonnavalasest vastutusest piiriülese keskkonnakahju tekitamise korral.

TÖÖÕIGUS

Bauer, Jobst-Hubertus ; Günther, Jens. Steuerfreie Entschädigung statt steuerpflichtiger Abfindung? // Neue Juristische Wochenschrift (2007) nr. 3, lk. 113-118. Töösuhte lõpetamise puhul makstavast kompensatsioonist ja võrdse kohtlemise seadusest Saksamaal.

Gromek-Broc, Katarzyna. Equality issues in the CEE countries: women and decision-making in the labor market // Review of Central and East European Law (2006) nr. 4, lk. 413-463. Töötavate naiste olukorrast ning nende karjääri arengust Kesk- ning Ida-Euroopas.

Ichino, Pietro. The changing structure and contents of the employer's legal responsibility for health and safety at work in post-industrial systems // The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations (2006) nr. 4, lk. 603-613. Tööandjate seaduslikust vastutusest töötajate tervishoiu ja tööohutuse tagamisel.

Karsetskaja, J. ; Mihailov, I. ; Moškovič, M. Kommentarii k popravkam v Trudovoi kodeks RF // Ekonomiko-pravovoi bjulleten (2006) nr. 9, lk. 11-142. Vene Föderatsiooni töökoodeksi muudatuste kommentaarid.

Ladeur, Karl-Heinz. Methodische Überlegungen zur gesetzlichen "Ausgestaltung" der Koalitionsfreiheit // Archiv des öffentlichen Rechts (2006) nr. 4, lk. 643-667. Töösuhetest ja tariifilepingute süsteemist Saksamaal.

Seel, Henning. AGG – Schadenersatz für Diskriminierungen im Bewerbungsverfahren // Monatsschrift für Deutsches Recht (2006) nr. 23, lk. 1321-1325. Võrdsest kohtlemisest tööle võtmisel, 18. augustil 2006 jõustunud võrdse kohtlemise seadusest (AGG) Saksamaal.

Stück, Volker. Die betriebsbedingte Kündigung wegen Betriebsstillegung // Monatsschrift für Deutsches Recht : Sonderheft (2006) nr. 24, lk. 1-13. Töötajate vallandamisest ettevõtte (ajutise) sulgemise tõttu Saksamaal.

SOTSIAALHOOLDUSÕIGUS

Glaser, Gunnar W. Verfassungsprozessuale Optionen der Zusatzversorgungskassen des öffentlichen und kirchlichen Dienstes // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2006) nr. 12, lk. 1366-1370. Sotsiaalkaitsest, sotsiaaltoetustest ja abikassadest Saksamaa kirikute juures.

Huhtanen, Raija. Hallinnon harmaa vyöhyke sosiaalivakuutuksessa ja sosiaaliavustuksessa // Lakimies (2006) nr. 7-8, lk. 1265-1281. Sotsiaalkaitsega tegelevatest asutustest, nende staatusest ning ülesannetest Soomes.

Jermakov, D. Vlijaniye mezhdunarodno-pravovõhh aktov na zakonodatelstvo Rossiiskoi Federatsii o sotsialnom strahovanii // Gosudarstvo i pravo (2006) nr. 11, lk. 32-43. Rahvusvaheliste õigusaktide mõjust Venemaa sotsiaalkindlustusalastele õigusaktidele.

Kretschmer, Kai-Holmger. "Sozialhilfe" durch Vertrag // Die Öffentliche Verwaltung (2006) nr. 21, lk. 893-901. Töötu abirahadest, õiguskaitsest ja avalik-õiguslike lepingute sõlmimisest Saksamaal.

Suviranta, Outi. Hoitotakuu ja viivästys terveyspalvelun järjestämisessä // Lakimies (2006) nr. 7-8, lk. 1252-1264. Hoolduse tagamisest ja sellega viivitamisest Soome tervishoius.

FINANTSÕIGUS

Karsetskaja, J. ; Kirjušina, I. ; Krutjakova, T. ; Moškovič, M. Praktika primenenija tšasti vtoroi NK RF : nalog na pribõl, NDS, JSN, NDFL, nalog na imuštšestvo // Ekonomiko-pravovoi bjulleten (2006) nr. 10, lk. 9-207. Venemaa maksukoodeksi teise osa rakendamisest : kasumimaks, lisandväärtusmaks, sotsiaalmaks, füüsiliste isikute tulumaks, omandimaks.

Knuutinen, Reijo. Muoto ja sisältö vero-oikeudessa // Lakimies (2006) nr. 5, lk. 789-808. Maksuõiguse sisust ja vormist Soomes.

Metelva, J. Pravovoje regulirovanije tsenoobrazovanija v sfere jestestvennõhh monopolii // Žurnal Rossiiskogo prava (2006) nr. 10, lk. 91-101. Loomulike monopolide hinnakujunduse reguleerimisest Venemaal.

Schwarting, Gunnar. Haushaltspolitisches Risikomanagement: von der Analyse zur vorausschauenden Gestaltung // Die Öffentliche Verwaltung (2006) nr. 22, lk. 947-954. Rahanduspoliitikast ja eelarveriskide juhtimisest Saksamaal.

Välimäki, Mikko. Lahjoitukset yleishyödyllisen yhteisön varainhankintakeinona – rahankeräyssääntelyä ja veropolitiikkaa // Lakimies (2006) nr. 5, lk. 750-768. Rahalistest kingitustest ja abirahadest Soomes. Raha kogumise seadusest (255/2006) ja selle ajaloost.

PANGANDUSÕIGUS

Laurinavicius, Kestutis. The legal nature of bank deposits // Review of Central and East European Law (2006) nr. 3, lk. 291-330. Leedu seadusandlusest tulenevatest õigustest, mille isik omandab pangakontole raha kandes.

KARISTUSÕIGUS

Bilous, J. ; Vasiljev, N. ; Hartšenko, S. Voprosõ teorii i praktiki operativno-rozõsknoi dejatelnosti : problemõ i protivoretšija // Gosudarstvo i pravo (2006) nr. 11, lk. 21-31. Operatiivjälitustegevuse teooriast ja praktikast Venemaal.

Brochu, Serge. Evidence-based drug policies // Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention (2006) nr. 1, lk. 36-45. Narkootikumidevastasest seadusandlusest, narkoennetusstrateegiatest ja narkokohtutest Ameerika Ühendriikides.

Dmitrijev, J. O protivodeistvii terrorizmu // Gosudarstvo i pravo (2006) nr. 10, lk. 38-42. Kommentaar Venemaa terrorismivastast võitlust käsitlevale seadusele.

Gleß, Sabine. Zeitliche Differenz zwischen Handlung und Erfolg – insbesondere als Herausforderung für das Verjährungsrecht // Goldammer's Archiv für Strafrecht (2006) nr. 10, lk. 689-707. Kuriteo aegumisest ning karistusõiguslikust vastutusest Saksamaal.

Herzog, Felix. Der Boxer – ein Schläger? // Goldammer's Archiv für Strafrecht (2006) nr. 10, lk. 678-688. Võitluskunstidest poksi näitel ning karistusõigusest kui kultuuriteadusest.

Küper, Wilfried. Im Dickicht der Beteiligung an Mord und Totschlag // Juristenzeitung (2006) nr. 23, lk. 1157-1167. Mõrva ja tapmise vahest.

Michie, Christine ; Cooke, David J. The structure of violent behavior // Criminal Justice and Behavior (2006/Dec) nr. 6, lk. 706-737. Vägivaldse käitumise struktuurist.

Mir Puig, Santiago. Rechtsgüterschutz durch dialogisches Strafrecht // Goldammer's Archiv für Strafrecht (2006) nr. 10, lk. 667-677. Õigushüvest ja karistusest õigusriigis (ettekanne Hannoveri Ülikoolis Rolf-Peter Calliessi 70. juubeli puhul korraldatud kollokviumil).

Saliger, Frank. Kick-Back, "PPP", Verfall – Korruptionsbekämpfung im "Kölner Müllfall" // Neue Juristische Wochenschrift (2006) nr. 47, lk. 3377-3381. Korruptsioonivastasest võitlusest Saksamaal.

Stolowy, Nicole. Company-related offences in French legislation // The Journal of Business Law (2007/Jan), lk. 1-15. Majanduskuritegevusega seotud õigusaktidest Prantsusmaal.

Theile, Hans. Der bewusste Notwehrexzess // Juristische Schulung (2006) nr. 11, lk. 965-967. Teadlikust hädakaitse piiride ületamisest Saksamaal.

Tolvanen, Matti. Kriminaalpolitiikka, kriminologia ja rikosoikeuden tutkimus // Lakimies (2006) nr. 5, lk. 809-812. Kriminaalpoliitkast, kriminoloogias ja kuritegude uurimisest Soomes.

MENETLUSÕIGUS

Braunschneider, Hartmut. Berufungsrecht – die Rechtsprechung im 1. Halbjahr 2006 // Monatsschrift für Deutsches Recht (2006) nr. 23, lk. 1332-1336. Edasikaebedõigusega seotud kohtupraktikast Saksamaal 2006. aasta esimesel poolaastal.

Choudhry, Shazia ; Herring, Jonathan. Domestic violence and the Human Rights Act 1998: a new means of legal intervention? // Public Law (2006/Winter), lk. 752-784. Euroopa inimõiguste konventsioonist ja Suurbritannia 1998. a. inimõiguste seadusest plevägivalla kontekstis.

Deichfuß, Hermann. Statthaftigkeit der Beschwerde gegen die Festsetzung des Streitwerts durch das LG als Rechtsmittelgericht // Monatsschrift für Deutsches Recht (2006) nr. 22, lk. 1264-1265. Vaidlustest hagi hinna määramisel alama astme kohtus Saksamaal.

Flessner, Axel. Diskriminierung von grenzübergreifenden Rechtsverhältnissen im europäischen Zivilprozess // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2006) nr. 4, lk. 737-741. Diskrimineerimisest Euroopa tsiviilkohtumenetluses.

Kaisto, Janne. Arvonkorvauksesta konkurssitakaisaannissa // Lakimies (2006) nr. 6, lk. 919-941. Esemee väärtuse hüvitamisest pankrotimenetluses.

Kuuliala, Matti. Tuomioistuinten rutiinit ja prosessioikeus // Lakimies (2006) nr. 5, lk. 727-749. Rutiinise kohtupidamise ohtudest. Inim- ja põhiõiguste tagamisest kriminaalmenetluses.

Mardanov, D. Juriditšeskije faktõ v mehanizme pravovogo regulirovanija graždanskikh ispolnitelnõhh pravootnošenii // Žurnal Rossiiskogo prava (2006) nr. 10, lk. 72-77. Juriidilistest faktidest täitemenetluse õigusregulatsioonis.

Pomorski, Stanislaw. Modern Russian criminal procedure: the adversarial principle and guilty plea // Criminal Law Forum (2006) nr. 2, lk. 129-148. Nüüdisaegsest kriminaalmenetlusest Venemaal.

Rasilainen, Aki. Muutoksenhakukäsitys ja suullisen todistelun uskottavuus hovioikeudessa // Lakimies (2006) nr. 6, lk. 971-989. Edasikaebamise käsitlemisest ja suulise tunnistuse tõesusest Soome teise astme kohtus.

Šeifer, S. Kuda dvizetsja rossiiskoje sudoproizvodstvo? (Razmõšlenije po povodu vektorov razvitija ugolovno-protsessualnogo zakonodatelstva) // Gosudarstvo i pravo (2007) nr. 1, lk. 28-37. Kriminaalkohtumenetluse arengutest Venemaal.

Tolvanen, Matti. Asianosaisten ja tuomioistuimen roolit todistelussa // Lakimies (2006) nr. 7-8, lk. 1325-1343. Kohtumenetluses osaleja ja kohtualuse osast tõendamisel Soomes.

Wächter, Gerhard H. Die Tatsacheninstanzen in großen bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten nach der ZPO-Reform // Zeitschrift für Zivilprozess (2006) nr. 1, lk. 393-421. Reformidest tsiviilkohtumenetluses ning faktiliste asjaolude üle otsustamisest kohtuvaidlustes uue seadustiku järgi Saksamaal.

RIIGIÕIGUS

Aroney, Nicholas. Formation, representation and amendment in Federal Constitutions // The American Journal of Comparative Law (2006) nr. 2, lk. 277-336. USA, Šveitsi, Kanada ja Austraalia põhiseaduste loomisest ja parandamisest, võimu jagunemisest.

Bjalkina, T. Problemõ kompetentsii organov mestnogo samoupravlenija // Žurnal Rossiiskogo prava (2006) nr. 10, lk. 44-51. Kohalike omavalitsuste kompetentsist Venemaal.

Engelking, Olga. Reformbestrebungen und Entwicklungsrichtung des russischen Föderalismus // Osteuropa Recht (2006) nr. 5-6, lk. 295-319. Reformidest ja võimu jagamisest Venemaal.

Fliedner, Ortlieb. Entbürokratisierung durch Rechtsbereinigungsgesetze? // Zeitschrift für Gesetzgebung (2006) nr. 4, lk. 397-406. Bürokratia vähendamisest Saksamaa õigusloomes nn puhastusseaduste (Bereinigungsgesetze) abil.

Gligitš-Zolotarjova, M. Subjektnõi sostav Rossiiskoi Federatsii : epoha peremen uže nastupila // Gosudarstvo i pravo (2006) nr. 10, lk. 14-21. Muutustest Vene Föderatsiooni administratiivses jaotuses.

Jerjomin, A. O nadelnii otdelnõmi gosudarstvennõmi polnomotšijami organov mestnogo samoupravlenija v Rossiiskoi Federatsii // Žurnal Rossiiskogo prava (2006) nr. 10, lk. 35-43. Riiklike volituste delegerimisest kohalikele omavalitsustele Vene Föderatsioonis.

Linck, Joachim. Staatliche Leistungen an Verfassungsfeinde: eine Pervertierung der wehrhaften Demokratie // Die Öffentliche Verwaltung (2006) nr. 22, lk. 939-947. Paremäärmuslusest, põhiseadusevastastest rühmitustest ja riigi võimalustest nende vastu võitlemiseks Saksamaal.

Mayeri, Serena. The strange career of Jane Crown: sex segregation and the transformation of anti-discrimination discourse // Yale Journal of Law & the Humanities (2006) nr. 2, lk. 187-272. Soolisest ja rassilisest diskrimineerimisest Ameerika Ühendriikides.

Pastuhova, N. Meždunarodnaja integratsija i gosudarstvennõi suverenitet // Gosudarstvo i pravo (2006) nr. 10, lk. 82-85. Rahvusvahelisest integratsioonist ja riiklikust suveräänsusest Venemaal.

Raman, Jari. Tietoturvaluus on myös perusoikeus // Lakimies (2006) nr. 5, lk. 818-824. Andmekaitsest kui põhiõigusest Soomes.

Simonjan, R. Problema negraždanstva v stranahh Baltii : istoki vozniknovenija i perspektivõ rešenija // Gosudarstvo i pravo (2006) nr. 10, lk. 51-58. Kodakondsusetuse probleemi tekkimisest ja lahendustest Baltimaades.

Skach, Cindy. The "newest" separation of powers : semipresidentialism // International Journal of Constitutional Law (2007/Jan) nr. 1, lk. 93-121. Poolpresidentiaalsest demokraatiast kui uuest võimude lahususe tüübist.

Strašun, B. K voprosu o ponjatii konstitutsionnogo prava // Žurnal Rossiiskogo prava (2006) nr. 10, lk. 115-123. Riigiõiguse mõistest Venemaal.

Žakajeva, L. Reglamentõ parlamenta Respubliki Kazahstan : nektorõje problemnõje voprosõ // Gosudarstvo i pravo (2006) nr. 10, lk. 67-72. Kasahstani parlamendi reglemendist.

Trench, Alan. The Government of Wales Act 2006 : the next steps in devolution for Wales // Public Law (2006/Winter), lk. 687-696. Keskvõimu õiguste üleandmisest Walesis.

Winkler, Daniela. Die Verfassungsmäßigkeit der Bundestagsauflösung // Archiv des öffentlichen Rechts (2006) nr. 3, lk. 441-461. Kommentaar Liidu Ülemkohtu otsusele (25. aug. 2005), mis puudutas Saksamaa parlamendi laialisaatmist 21. juulil 2005.

HALDUSÕIGUS

Bausback, Winfried. Public Private Partnership im deutschen Öffentlichen Recht und im Europarecht // Die Öffentliche Verwaltung (2006) nr. 21, lk. 901-907. Rahalistest toetustest ja riskijuhtimisest Saksamaa avaliku ning erasektori koostöös.

Cornils, Matthias. Staatliche Infrastrukturverantwortung und kontingente Marktoraussetzungen // Archiv des öffentlichen Rechts (2006) nr. 3, lk. 378-422. Universaalteenuste pakkumisest telekommunikatsiooniteenuste näitel Saksamaal.

Custos, Dominique. Secularism in French public schools: back to war? : the French statute of March 15, 2005 // The American Journal of Comparative Law (2006) nr. 2, lk. 337-400. Ilmalikkusest Prantsusmaa koolisüsteemis. Kiriku ja riigi lahususest.

Kulla, Heikki. Julkishenkilöstön asema: systematiikkaa ja sekamuotoisuutta // Lakimies (2006) nr. 7-8, lk. 1158-1176. Avalike teenistujate õigustest, kohustustest ja õiguskaitsesest Soomes.

Lenze, Anne. Wie sicher sind verfassungsrechtlich die Pensionen? // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2006) nr. 11, lk. 1229-1234. Ametnike sotsiaalsetest tagatistest Saksamaal.

Meyer, Hubert. Regionalkreisbildung: Länder zu Landkreisen? // Die Öffentliche Verwaltung (2006) nr. 22, lk. 929-938. Haldusreformist, regionaalpoliitika ja struktuurimuudatustest Saksamaa liidumaade halduses.

Ohler, Christoph. Der institutionelle Vorbehalt des Gesetzes // Archiv des öffentlichen Rechts (2006) nr. 3, lk. 336-377. Pädevusjaotusest õigusnormide kehtestamisel riigi ja omavalitsustasandi vahel Saksamaal.

Roggenkamp, Jan Dirk. Barrierefreies E-Government // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2006) nr. 11, lk. 1239-1244. E-valitsusest, infotehnoloogiast ja puuetega inimeste võrdse kohtlemise seadusest (BGG - Behindertengleichstellungsgesetz).

Sandberg, Russell. A Whitehall farce? Defining and conceptualising the British civil service // Public Law (2006/Winter), lk. 653-663. Avaliku teenistuse defineerimisest ja käsitlusviisidest Suurbritannias.

Schmahl, Stefanie. Die Ganztagschule im Spannungsfeld von elterlichem Erziehungsrecht, staatlichem Bildungsauftrag und Kindeswohl // Die Öffentliche Verwaltung (2006) nr. 21, lk. 885-892. 2003. aastal loodud kogupäevakoolidest ning nende tegevuse õiguspoliitilistest tagamaadest Saksamaal.

Schmidt-Abmann, Eberhard. Die Herausforderung der Verwaltungsrechtswissenschaft durch die Internationalisierung der Verwaltungsbeziehungen // Der Staat (2006) nr. 3, lk. 315-338. Haldusõiguse arengust rahvusvahelisel tasandil.

Siekmann, Helmut. Die Zuständigkeit des Bundes zum Erlass umfassender Rauchverbote nach In-Kraft-Treten der ersten Stufe der Föderalismusreform // Neue Juristische Wochenschrift (2006) nr. 47, lk. 3382-3385. Suitsetamise keelustamist ja passiivset suitsetamist hõlmavatest õigusaktidest Saksamaal.

Žumagulov, M. O suštšnosti i ponjatii administrativno-pravovogo prinuždenija // Gosudarstvo i pravo (2006) nr. 10, lk. 22-30. Haldussunnivahendite olemusest ja mõistest.

MEDITSIIINIÕIGUS

Bühning, Ferry ; Herbst, Tobias ; Kötter, Matthias ; Kreutz, Anita. Recht und Medizin // Die Öffentliche Verwaltung (2006) nr. 22, lk. 954-955. Ülevaade 21.-24. veebr. 2006 Viinis toimunud konverentsist, kus käsitleti diagnostika ja ravivõimaluste arengut meditsiinis avaliku õiguse vaatenurgast.

Gerards, Janneke H. Regulation of genetic and other health information in a comparative perspective // European Journal of Health Law (2006) nr. 4, lk. 339-398. Geneetilise jm terviseiga seotud informatsiooni reguleerimisest ja kasutamisest mittemeditsiiniliste asutuste poolt. USA ja Euroopa riikide võrdlus.

Geves, Sjef. Dementia and the law // European Journal of Health Law (2006) nr. 3, lk. 209-217. Dementsusest ja õigusest.

Hunter, Kathryn G. DNA as taxable property – the elephant in the room or a red herring? // European Journal of Health Law (2006) nr. 3, lk. 263-272. DNAst kui maksustatavast varast.

Lewis, Penney. Medical treatment of dementia patients at the end of life: can the law accommodate the personal identity and welfare problems? // *European Journal of Health Law* (2006) nr. 3, lk. 219-234. Dementsete patsientide kohtlemisest.

Liddell, Kathleen et al. Medical research involving incapacitated adults: implications of the EU Clinical Trials Directive 2001/20 EC // *Medical Law Review* (2006) nr. 3, lk. 367-417. EL direktiivist, mis käsitleb hea kliinilise tava rakendamist inimintervishoius kasutatavate ravimite kliinilistes uuringutes (2001/20).

Lötjönen, Salla. Medical research on patients with dementia – the role of advance directives in European legal instruments // *European Journal of Health Law* (2006) nr. 3, lk. 235-261. Dementsete patsientide meditsiinilistest uuringutest ja EL direktiivist, mis käsitleb hea kliinilise tava rakendamist inimintervishoius kasutatavate ravimite kliinilistes uuringutes (2001/20).

Mäki-Petäjä-Leinonen, Anna. Dementoituvan ihmisen oikeudellinen toimintakyky ja sen lääketieteellinen arviointi // *Lakimies* (2006) nr. 6, lk. 942-970. Dementse inimese teovõimest ja selle meditsiinilisest hindamisest.

RAHVUSVAHELINE ÕIGUS

Feller, Erika. Asylum, migration and refugee protection: realities, myths and the promise of things to come // *International Journal of Refugee Law* (2006) nr. 3-4, lk. 509-536. Pagulaste kaitsest.

Fletcher, George P. The indefinable concept of terrorism // *Journal of International Criminal Justice* (2006/Nov) nr. 5, lk. 894-911. Terrorismi tõkestamisest pärast 11.09.2001. Ameerika Ühendriikide, Suurbritannia, Saksamaa ja Itaalia seadusandlusest seoses terrorismivastase võitlusega.

Ganjuškina, J. Ograničeniye dejatelnosti gosudarstv normami meždunarodnogo prava // *Žurnal Rossiiskogo prava* (2006) nr. 10, lk. 134-139. Rahvusvahelise õiguse normidega kehtestatud piirangutest riikide tegevusele.

Hanschel, Dirk. Staatliche Hilfspflichten bei Geiselnahmen im Ausland // *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht* (2006) nr. 4, lk. 798-817. Riigi kohustusest abistada välismaal pantvangi võetud kodanikke.

Klabbers, Jan. Reflections on soft international law in a privatized world // *Lakimies* (2006) nr. 7-8, lk. 1191-1205. "Soft law" (õigusaktidega fikseerimata normide) piiridest.

Michel, Keith. War, piracy and terror : the high seas in the 21st century // *The Journal of International Maritime Law* (2006/Sep) nr. 5, lk. 313-324. Sõja, piraatluse ning terrorismi reguleerimisest ja mõjust liikumisvabadusele ning rahvusvahelisele kaubandusele.

Nelson, Dolliver. Symposium on outer continental shelf September 2005 // *International Journal of Marine and Coastal Law* (2006) nr. 3, lk. 267-371. Mandrilava käsitlevast sümposionist.

Scoville, Ryan M. Toward an accountability-based definition of "mercenary" // *Georgetown Journal of International Law* (2006) nr. 3, lk. 541-581. Palgasõduri mõistest.

Vermeer-Künzli, Annemarieke. Restricting discretion: judicial review of diplomatic protection // *Nordic Journal of International Law* (2006) nr. 2, lk. 279-307. Diplomaatilise kaitsega seotud kohtulahenditest, ÜRO Rahvusvahelise Õiguse Komisjoni tööst.

Inimõigused

Nowak, Manfred. What practices constitute torture? US and UN standards // *Human Rights Quarterly* (2006) nr. 4, lk. 809-841. Piinamisest, piinamise mõistest.

Shah, Niaz A. Women's human rights in the Koran: an interpretive approach // Human Rights Quarterly (2006) nr. 4, lk. 868-903. Naiste õigustest Koraanis.

Williams, A. T. Human rights and law : between sufferance and insufferability // The Law Quarterly Review (2007/Jan), lk. 133-158. Inimõiguste mõistest, olemusest ja tähendusest erinevates kontekstides.

Euroopa Liit

Badura, Peter. Verfassung und Verfassungsrecht in Europa // Archiv des öffentlichen Rechts (2006) nr. 3, lk. 421-440. Põhiseadusest, Euroopa konstitutsiooniõigusest ja ELi põhiseaduse lepingust.

Belenyesi, Pal. Exclusionary price abuses in the EU (a developmental approach with regards to networks) // Acta Juridica Hungarica (2006/Sep) nr. 3, lk. 249-272. Hinnakujundusest ELis.

Berry, Elspeth. The extra territorial reach of the ECHR // European Public Law (2006/Dec) nr. 4, lk. 629-655. Euroopa inimõiguste konventsiooni mõju territoriaalsest ulatusest tulenevalt Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast.

Calliess, Graf-Peter. Kollisionsrecht, Richtlinienrecht oder Einheitsrecht? Zur Modernisierung des Art. 5 EVÜ (Art. 29, 29 a EGBGB) im System des europäischen Verbrauchervertragsrechts // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2006) nr. 4, lk. 742-765. Tarbijakaitselepingute ühtlustamisest ELis.

Garlick, Madeline. The EU discussions on extraterritorial processing: solution or conundrum? // International Journal of Refugee Law (2006) nr. 3-4, lk. 601-629. ELi asüülipoliitikast.

Groote, Bertel de. European framework for unfair commercial practices: analysis of directive 2005/29 // The Journal of Business Law (2007/Jan), lk. 16-42. ELi direktiivist, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul.

Guild, Elspeth. The europeanisation of Europe's asylum policy // International Journal of Refugee Law (2006) nr. 3-4, lk. 630-651. Euroopa asüülipoliitikast. Lisatud nimestik ELi direktiividest ja kohtulahenditest.

Hardy, Stephen. Harmonising European working time in an enlarged EU : a case of failed "humanisation"? // The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations (2006) nr. 4, lk. 563-601. Euroopa Liidu tööajadirektiivi (1993) kohaldamisest erinevates ELi liikmesriikides.

Hirsbrunner, Simon. Entwicklungen der Europäischen Fusionskontrolle im Jahr 2005 // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2006) nr. 23, lk. 711-716. Ettevõtete liitumise kontrollist ELis.

Howard, Erica. The case for a considered hierarchy of discrimination grounds in EU law // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2006) nr. 4, lk. 445-470. Diskrimineerimistasandite hierarhilisusest ELi seadusandluses, tasandite erinevusest ning sellise hierarhia vajalikkusest.

Hunt, Adrian. The Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism // European Public Law (2006/Dec) nr. 4, lk. 603-628. Euroopa Nõukogu terrorismi vältimise konventsioonist.

Huovinen, Sakari. Yhteissääntely ja itsesääntely – julkisen vallan tehtäviä muuttavat sääntelykeinot // Lakimies (2006) nr. 7-8, lk. 1206-1224. Siseriikliku avaliku õiguse ja Euroopa Liidu seadusandluse kooskõlastamisest Soomes.

Leisner, Walter Georg. Das europarechtliche Beihilfenverbot in Art. 87 I EG – Rechtfertigung für einen Subventionsabbau in Deutschland? // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2006) nr. 21, lk. 648-653. ELi rahaliste toetuste vähendamisest Saksamaale.

Rühl, Giesela. Common law, civil law, and the single European market for insurances // International & Comparative Law Quarterly (2006) nr. 4, lk. 879-910. Euroopa ühtse kindlustusturu võrdlevast analüüsisist.

Vesterdorf, Bo. A constitutional court for the EU? // International Journal of Constitutional Law (2006/Oct) nr. 4, lk. 607-617. Konstitutsioonikohtu võimalikkusest/vajalikkusest ELis.

Vickers, Lucy. Celebrating diversity? The implementation of the European non-discrimination directives in the UK // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2006) nr. 3, lk. 279-290. ELi direktiivide (2000/43/EÜ ja 2000/78/EÜ) kohaldamisest Suurbritannias, võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamisest sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust.

Rahvusvaheline eraõigus

Steffens, Lilian. The new rule on the assignment of rights in Rome I – the solution to all our proprietary problems? – Determination of the conflict of laws rule in respect of the proprietary aspects of assignment // European Review of Private Law (2006) nr. 4, lk. 543-576. Kollisiooninormidest rahvusvahelises eraõiguses. Lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsioonist (19. juuni 1980 Rooma).

Koostanud Kristiina Puura

UUED ÕIGUSRAAMATUD EESTI RAHVUSRAAMATUKOGUS

Jaanuvar – märts 2007

ÕIGUSE ÜLDKÜSIMUSED

X Riigikogu stenogrammid. 4. kd : VII istungjärg : 15. mai - 15. juuni 2006. Erakorraline istungjärg 28. august 2006. Erakorraline istungjärg 29. august 2006. - Tallinn : Riigikogu Kantselei dokumendiosakond, 2006. - XLIII, 1251.-1825. lk. + hääletustabelid.

Märksõnad: riigiõigus/parlamendid/istungjärgud/Eesti/stenogrammid

Kohaviit: 3-07-00041

Slapper, Gary ; Kelly, David. English law. - 2nd ed. - London : Cavendish, 2006. - XCII, 1009 lk.

ISBN 1-85941-898-8

Märksõnad: õigusallikad/õigussüsteemid/Suurbritannia

Kohaviit: 2-07-00501

Tammelo, Ilmar. Õiglus ja hool / koost. Raul Narits, Marju Luts ; toim. Marju Luts, Siiri Ombler ; eess.: Raul Narits. - 2. tr. - Tartu : Ilmamaa, 2006. - 496 lk. - (Eesti mõttelugu ; 42). - Bibl. märkustes. - Märkused lk. 447-490. - Nimeloend lk. 491-493.

ISBN 9985-77-215-6

ISSN 1024-1604

Märksõnad: õigusfilosoofia/õiglus/õigusteadus/esseed/artiklikogumikud

Kohaviit: 2-06-09407

ÕIGUSAJALUGU

Графский, Владимир. Всеобщая история права и государства : учебник для вузов / Ин-т государства и права Российской академии наук. - 2-е изд., перераб. и доп. - Москва : Норма, 2007. - 737 lk.
ISBN 5-89123-941-8
Märksõnad: poliitiline ajalugu/riik/kõrgkooliõpikud
Kohaviit: 2-06-09868

TSIVIILÕIGUS

Lepingute käsiraamat / Advokaadibüroo Aivar Pilv = Law Office Aivar Pilv ; aut. ja koost.: Aivar Pilv, Piret Blankin, Margo Lemetti. - Tallinn : Äripäeva Kirjastus, 2006. - Lõimväljaanne (lahtised lehed). - (Äripäeva käsiraamat).
Märksõnad: võlaõigus/lepinguõigus/ettevõtlus/näidised/käsiraamatud/Eesti
Kohaviit: PE A/2325

Lepingute sõlmimine : kommenteeritud näidised / [Advokaadibüroo Ruus, Koch & Vabamets] ; koost. Taivo Ruus, Kari-Paavo Koch, Erki Vabamets, Meelis Masso, Katri Tomson, Maili Kalmus, Klen Laus. - Tallinn : Teabekirjanduse OÜ, 2006. - 256 lk. + CD-ROM.
ISBN 9985-9753-2-4
ISBN 9985-9753-3-2 (CD-ROM)
Märksõnad: võlaõigus/lepinguõigus/lepingud/näidised/kommentaariid/CD-ROMid/Eesti
Kohaviit: 2-06-09790

Syntymästä kuolemaan, oikeudesta informaatioon : Ahti Saarenpää 60 vuotta / [toimituskunta: Aulis Aarnio ... [et al.]]. - Helsinki : Suomalainen Lakimiesyhdistys, 2006. - 401 lk. - (Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen julkaisuja. E-sarja ; 17).
ISBN 951-855-264-9
ISSN 1458-0446
Märksõnad: perekonnaõigus/pärimisõigus/infoõigus/andmekaitse/artiklikogumikud
Kohaviit: PL A/5053 ; 17

Süss, Rembert ; Ring, Gerhard. Eherecht in Europa. - Angelbachtal : Zerb ; Baden-Baden : Nomos ; Basel : Helbing und Lichtenhahn, 2006. - XI, 1413 lk.
ISBN 3-8329-1419-6
Märksõnad: perekonnaõigus/abielu/kooselu/abielulahutus/siseriiklik õigus/rahvusvaheline õigus/õigusallikad/võrdlev analüüs/Euroopa
Kohaviit: 2-07-00753

INTELLEKTUAALNE OMAND

Carpentier, Xavier. Essays on the law and economics of intellectual property. - Helsinki : Helsinki School of Economics, 2006. - 1 kd. (eraldi pag.). - (*Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis. A* ; 282).
ISBN 952-488-067-9
ISSN 1237-556X
Märksõnad: autoriõigus/patendid/ärisaladused/õiguslik kaitse/majanduslikud aspektid/innovatsioonid/dissertatsioonid
Kohaviit: PL A/4000 ; 282
Saadaval ka: <http://hsepubl.lib.hse.fi/pdf/diss/a282.pdf>

Pisuke, Heiki. Autoriõiguse alused ja muusikateoste kasutamine. - Tallinn : Eesti Kirikute Nõukogu, 2006. - 109 lk. - Bibl. joonealustes märkustes ja lk. 106-109.

ISBN 9949-13-542-7

Märksõnad: autoriõigus/naaberõigused/muusika/autorsus/käsiraamatud/lepingud

Kohaviit: 2-06-09452

ÄRIÕIGUS

Butterworths banking law guide / general eds. Mark Howard, Rodger Masefield ; assistant ed. Jason Chuah. - London [etc.] : LexisNexis Butterworths, 2006. - LXXVII, 636 lk.

ISBN 0-406-04935-1

Märksõnad: pangandusõigus/pangandus/Suurbritannia/teatmikud

Kohaviit: 2-07-00771

Hagström, Mariana ; Rützel, Risto ; Teder, Indrek. Konkurentsioigus ettevõtjale. - Tallinn : Äripäeva Kirjastus, 2006. - 192 lk. - (Juht ja seadus. Äripäeva raamat). - Bibl. joonealustes märkustes. - Kasutatud kohtupraktika lk. 181-187.

ISBN 9985-9762-0-7

Märksõnad: konkurentsioigus/konkurents (maj.)/ettevõtlus/koostöö/lepingud/

Euroopa Liidu õigus/Eesti

Kohaviit: 2-06-09270

Kärsna, Olavi. Füüsilisest isikust ettevõtja käsiraamat. - 7. tr. - Tallinn : Ilo, 2006. - 334 lk.

ISBN 9985-57-819-8

Märksõnad: ettevõtlus/ettevõtjad/ettevõtetmaksud/maksustamine/füüsilised isikud/äri raamatupidamine/tööõigus/Eesti/käsiraamatud

Kohaviit: 2-06-08805

Lehtinen, Tuomas. Kansainvälisen kaupan liikesopimus ja remburssi. - Helsinki : Suomalainen Lakimiesyhdistys, 2006. - XXV, 403 lk. - (Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen julkaisuja. A-sarja ; 276).

ISBN 951-855-261-4

ISSN 0356-7206

Märksõnad: kaubanduslepingud/rahvusvaheline kaubandus/heauskus/akreditiivid/võlaõigus/dissertatsioonid

Kohaviit: PL A/1815 ; 276

Osaühing : käsiraamat osaühingu juhile / koost. Virgo Aruste. - Haabneeme : Hansa Äriteenuste OÜ, 2006. - 152 lk. + CD-ROM.

ISBN 9985-9676-7-4

ISBN 9985-9676-8-2 (CD-ROM)

Märksõnad: äriühingud/osaühing/ettevõtlus/õigusaktid/Eesti/CD-ROMid

Kohaviit: 2-06-09793

MAKSUÕIGUS

Maksuviidad 2007 / koost. Kadri Arula. - Tallinn : Äripäeva Kirjastus, 2006. - 202 lk. - (Äripäeva raamat). - Märksõnad lk. 199-202.

ISBN 9985-9762-7-4

Märksõnad: maksustamine/maksukorraldus/raamatupidamine/tulumaks/käibemaks/toll/Eesti/Euroopa Liidu maad/käsiraamatud/aastaraamatud

Kohaviit: PE A/2266 ; 2007

Tingas, Ranno ; Saag, Marko. Erisoodustus. - Tallinn : Äripäeva Kirjastus, 2006. - 198 lk. - (Juht ja seadus. Äripäeva raamat). - Bibl. joonealustes märkustes.

ISBN 9985-9762-5-8

Märksõnad: maksustamine/soodustused/lisasoodustused/hüvitised/Eesti

Kohaviit: 2-06-09797

KESKKONNAÕIGUS

Esimene Eesti looduskaitse seadus / koost. Andres Tõnisson ; eess.: Juhan Telgmaa. - Tallinn : Huma, 2006. - 143 lk. - Bibl. lk. 118-119.

ISBN 9949-408-53-9

Märksõnad: looduskaitse/õigusajalugu/1918-1940/õigusaktid/Eesti

Kohaviit: 2-06-08815

KARISTUSÕIGUS

Ambos, Kai. Internationales Strafrecht : Strafanwendungsrecht, Völkerstrafrecht, Europäisches Strafrecht : ein Studienbuch / unter Mitarbeit von Peter Rackow, Dennis Miller. - München : Beck, 2006. - XL, 491 lk. - (Juristische Kurz-Lehrbücher).

ISBN 3-406-54163-1

Märksõnad: kriminaalõigus/rahvusvahelised kuriteod/rahvusvaheline koostöö/ Euroopa Liidu õigus/kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-07-00758

Tóth, Mihály. Einführung in das ungarische Strafrecht. - Passau : Schenk, [2006]. - 239 lk. - (*Studia Hungarica*).

ISBN 3-939337-12-9

Märksõnad: kriminaalõigus/õigusallikad/Ungari/kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-07-00754

MENETLUSÕIGUS

Аверьянова, Татьяна. Судебная экспертиза : курс общей теории. - Москва : Норма, 2006. - 479 lk. - Õppevahend.

ISBN 5-89123-713-X

Märksõnad: kriminaalmenetlus/kohtuekspertiis/õigusteooria/kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-06-09041

The future of the European judicial system in a comparative perspective : 6th International ECLN-Colloquium/IACL Round Table, Berlin, 2-4 November 2005 / eds. Ingolf Pernice ... [et al.]; bearb. von Patricia Stöbener, Julia Mall. - Baden-Baden : Nomos, 2006. - 324 lk. - (European Constitutional Law Network-Series ; 6).

ISBN 3-8329-2157-5

Märksõnad: kohtusüsteemid/kohtud/konstitutsioonikohtud/ülemkohtud/Euroopa Liidu õigus/ Euroopa Kohus

Kohaviit: PL A/5529 ; 6

RIIGIÕIGUS

Annual report 2005 of the Chancellor of Justice : overview of the conformity of the legislation passed by the legislative and executive powers and local governments with the Constitution and the laws. Overview of the activities of the Chancellor of Justice in the protection of fundamental rights and freedoms / foreword: Allar Jõks. - Tallinn : Office of the Chancellor of Justice, 2006. - 185 lk.

ISSN 1736-3039

Märksõnad: põhiseaduslikkuse järelevalve/õiguskantslerid/ülevaadet/statistilised andmed/ aastaraamatud/Eesti

Kohaviit: PE B/2925

Annus, Taavi. Riigiõigus. - 2. vlj. - Tallinn : Juura, 2006. - 480 lk. - (Õigusteaduse õpik : avalik õigus). - Bibl. paragrahvide alguses ja lk. 447-449. - Kohtulahendite register lk. 451-463. - Märksõnaregister lk. 464-480.

ISBN 9985-75-209-0

Märksõnad: põhiseadused/õigusajalugu/õigusfilosoofia/rahvusvaheline õigus/põhiõigused/õigusteooria/parlamendid/valitsused/presidendid/kohtud/valimised/põhiseaduslikkuse järelevalve/Eesti/Euroopa/kõrgkooliõpikud/õiguskantslerid

Kohaviit: 2-07-00244

Hallik, Klara ; Poleštšuk, Vadim ; Saar, Andrus ; Semjonov, Aleksei. Eesti : rahvussuhted ja ebavõrdse kohtlemise probleemid Tallinnas = Estonia : interethnic relations and the issue of discrimination in Tallinn / tlk. A. Pihlak, N. Schonfeld. - Tallinn : Inimõiguste Teabekeskus, 2006. - 60 + 60 lk. - Bibl. lk. 60. - Tirelraamat. - Rööptekst inglise k.

ISBN 9985-9542-3-8

Märksõnad: kodakondsus/rahvussuhted/diskrimineerimine/integratsioon/Eesti/venelased

Kohaviit: 2-06-08491

Hogan, Gerard ; Whyte, Gerry. J. M. Kelly : the Irish Constitution. - 4th ed. - Haywards Heath ; Dublin : Trottel Publishing, 2006. - CLXXXII, 2279 lk.

ISBN 1-84592-366-9

Märksõnad: põhiseadused/õigusloome/õigusajalugu/Iirimaa

Kohaviit: 2-06-08083

Kodaniku käsiraamat : [muudatused seisuga märts 2006] / koost. ja aut. Helen Allik, Inna Dolgovskaja, Sten Hansson ... jt. ; eess.: Paul-Eerik Rummo, Jaan Õunapuu. - 3., täiend. ja parand. tr. - Tallinn : Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutus, 2006. - 250 lk.

ISBN 9985-9601-9-X

Märksõnad: kodanikud/kodakondsus/maksustamine/ravikindlustus/kohalikud omavalitsused/Eesti

Kohaviit: 2-06-09128

Nacimiento, Patricia. Gemeinschaftsrechtliche und nationale Staatshaftung in Deutschland, Italien und Frankreich. - Baden-Baden : Nomos, 2006. - 304 lk. - (Schriften des Europa-Instituts der Universität des Saarlandes. Rechtswissenschaft ; 65).

ISBN 3-8329-1820-5

Märksõnad: siseriiklik õigus/õiguskord/riigivastutus/Euroopa Liidu õigus/Saksamaa/Itaalia/Prantsusmaa/dissertatsioonid

Kohaviit: PL A/6552 ; 65

Report of the Finnish Chancellor of Justice 2005. - Helsinki : Office of the Chancellor of Justice, 2006. - 83 lk.

ISSN 1456-4998

Märksõnad: õiguskantslerid/põhiseaduslikkuse järelevalve/põhiõigused/inimõigused/Soome

Kohaviit: PL A/5149 ; 2005

The rights of minorities in Europe : a commentary on the European Framework Convention for the Protection of National Minorities / ed. by Marc Weller. - Oxford : Oxford University Press, 2006. - XLIX, 688 lk. - (Oxford Commentaries on International Law).

ISBN 0-19-920762-3

Märksõnad: vähemusrahvused/õiguslik seisund/põhiõigused/rahvusvahelised lepingud/kommentaariid/Euroopa/vähemusrahvuste kaitse raamkonventsioon (1995)

Kohaviit: 2-06-07963

Stern, Klaus. Das Staatsrecht der Bundesrepublik Deutschland. Bd. IV : die einzelnen Grundrechte. 1. Halbband : der Schutz und die freiheitliche Entfaltung des Individuums. - München : Beck, 2006. - CXXIII, 2422 lk.

ISBN 3-406-07020-5

Märksõnad: põhiõigused/Saksamaa/käsiraamatud
Kohaviit: 2-07-00548

HALDUSÕIGUS

Kautz, Ilona. Schadensersatz im europäischen Datenschutzrecht : die Umsetzung von Art. 23 der EG-Datenschutzrichtlinie in Grossbritannien und Deutschland. - Frankfurt am Main [etc.] : Lang, 2006. - 330 lk. - (Europäische Hochschulschriften. Reihe 2, Rechtswissenschaft ; 4442).

ISBN 3-631-55464-8

ISSN 0531-7312

Märksõnad: andmekaitse/kahju tekitamine/hüvitised/võrdlev õigusteadus/
Euroopa Liidu maad/dissertatsioonid

Kohaviit: PL A/611 ; 4442

Муниципальное право зарубежных стран : (сравнительно-правовой анализ) : учебное пособие для вузов / под ред. В. В. Еремяна. - Москва : Академический проект : Фонд "Мир", 2006. - 749 lk. - (Gaudeamus).

ISBN 5-8291-0723-6

Märksõnad: munitsipaalõigus/kohalikud omavalitsused/võrdlev analüüs

Kohaviit: 2-06-09094

Müller, Bernd ; Preis, Francisca. Arbeitsrecht im öffentlichen Dienst : mit TVöD. - 6., völlig überarb. Aufl. - München : Vahlen, 2006. - XXI, 437 lk.

ISBN 3-8006-3245-4

Märksõnad: avalik teenistus/avalikud teenistujad/riigiametnikud/tööõigus/töösuhted/
Saksamaa/käsiraamatud

Kohaviit: 2-07-00752

Pilving, Ivo. Haldusakti siduvus : uurimus kehtiva haldusakti õiguslikust tähendusest rõhuasetusega avalik-õiguslikel lubadel : [doktoritöö] / Tartu Ülikool, õigusteaduskond ; juhendaja: Kalle Merusk. - Tartu : Tartu Ülikooli Kirjastus, 2006. - 267 lk. - (*Dissertationes iuridicae Universitatis Tartuensis* ; 18). - Kokkuv. saksa k. lk. 225-238. - Bibl. jooneal. märkustes ja lk. 239-260. - Autori publikatsioonid lk. 264-265.

ISBN 9949-11-456-X

ISSN 1406-6394

Märksõnad: haldusaktid/load (jur.)/kehtivus/siduvus (jur.)/dissertatsioonid/Eesti

Kohaviit: PE A/1819 ; 18

Saadaval ka: <http://www.utlib.ee/ekollekt/diss/dok/2006/b18533127/pilvingivo.pdf>

MEDITSIINIÕIGUS

Jaggo, Olavi. Patsiendi õigused rahvusvahelises ja Eesti õiguses / toim., rets., eess.: Kaido Kolk. - Tartu : Elmatar, 2006. - 72 lk. - Bibl. lk. 69-71.

ISBN 9949-406-80-3

Märksõnad: patsiendid/arstid/õiguskaitse/lepingud/kohustused/vastutus/õigusaktid/
karistusõigus/võlaõigus/põhiseadused/Eesti/kommentaariid

Kohaviit: 2-06-09667

Legislation on coercive mental health care in Europe : legal documents and comparative assessment of twelve European countries / eds. Thomas W. Kallert, Francisco Torres-González. - Frankfurt am Main [etc.] : Lang, 2006. - 408 lk.

ISBN 3-631-55446-X

Märksõnad: tervishoid/vaimne tervis/õigusloome/seaduste kooskõlastamine/vaimuhaiged/
Euroopa/aruanded

Kohaviit: 2-06-09841

RAHVUSVAHELINE ÕIGUS

Basic documents on international migration law / [ed. by] Richard Plender. - 3rd rev. ed. - Leiden ; Boston : Martinus Nijhoff Publishers, 2007. - XIV, 850 lk.
ISBN 90-04-15239

Märksõnad: rahvusvahelised lepingud/pagulased/migratsioon (demogr.)/õiguslik seisund/liikumisvabadus/asüül/varjupaigaõigus/inimõigused/dokumendid

Kohaviit: 2-07-00697

Euroopa Nõukogu inimkaubanduse vastu võitlemise konventsioon / koost. Kommunikatsioonidirektoraadi avalike suhete talitus koostöös Inimõiguste Peadirektoraadi võrdõiguslikkuse talitusega. - Tallinn : Euroopa Nõukogu Tallinna Infotalitus, 2006. - 18 lk.

Märksõnad: inimõigused/õiguskaitse/Euroopa Nõukogu/rahvusvahelised lepingud/inimkaubandus/organiseeritud kuritegevus/Euroopa/infotrükised

Kohaviit: 1-06-03096

Международное право : учебник для вузов / отв. ред. Г. В. Игнатенко, О. И. Тиунов. - 4-е изд., перераб. и доп. - Москва : Норма, 2006. - 705 lk.

ISBN 5-468-00016-4

Märksõnad: rahvusvahelised suhted/õigusteadus/kõrgkooliõpikud

Kohaviit: 2-06-09040

Places of refuge for ships : emerging environmental concerns of a maritime custom / ed. by Aldo Chircop, Olof Linden. - Leiden ; Boston : Martinus Nijhoff Publishers, 2006. - XVIII, 557 lk. - (Publications on Ocean Development ; 51).

ISBN 90-04-14952-X

ISSN 0924-1922

Märksõnad: mereõigus/merekaitse/meretransport/jäätmekäitlus/merereostus/ohutus/laevandusjätmed/artiklikogumikud

Kohaviit: PL A/6562 ; 51

Rahvusvahelise õiguse lepingud / koost. Lauri Mälksoo. - Tallinn : Juura, 2006. - 632 lk.

ISBN 9985-75-204-X

Märksõnad: rahvusvahelised lepingud/rahvusvahelised organisatsioonid/põhikirjad/käsiraamatud

Kohaviit: 2-07-00102

Verhellen, Eugeen. Lapse õiguste konventsioon : konventsiooni vastuvõtmise taust ja motivatsioon, selle peateemad ning strateegiad / tlk. Peeter Pedak. - Tallinn : Lastekaitse Liit, 2006. - 211 lk. - Bibl. lk. 206-211. - Originaali tiitel: Convention on the rights of the child. Background, motivation, strategies, main themes.

ISBN 9949-13-910-4

Märksõnad: rahvusvahelised lepingud/lapse õiguste konventsioon (1989)/lapsed/õiguslik seisund/lapse õigused

Kohaviit: 2-07-00296

Koostanud Maia Ruttu

